

JOVENÍVOLA

Març 1958

El tema de la presentació o l'endrega de la present JOVENÍVOLA és gairebé obligat. És natural que vulguem comentar després de la feina, assaborir en el nostre marc íntim, els últims treballs i activitats públiques. Vagin amb el record les opinions dels qui ens acompanyaren d'una manera activa, artísticament, en les darreres interpretacions de la "Passió segons Sant Mateu", i també les dels amics il·lustres que ens escoltaren, i les dels que sense poder-nos escoltar estaven amb nosaltres des de lluny.

"Després del record i l'ofrena", entre el goig i el desig, reprenem la vida normal d'estudi, les activitats de la nostra publicació, i sense estancar-nos mirant enrera, anem pel camí que ha de portar-nos nous triomfs.

- - - - -

DESPRÉS DEL RECORD I L'OFRENA

Després del record i l'ofrena encara sura en l'aire la cadència del darrer compàs, nostàlgic i evocador, vibrant en el temps i en l'esperit. Tenim el pensament difós en aquell mar d'aplaudiments i de flors, en aquella espiritual compenetració mútua, en una mateixa esperança i un idèntic ideal. La Passió segons Sant Mateu de J.S. Bach que hem sentit i viscut últimament al Palau de la Música Catalana ens ha espiritualitzat una mica més. El gran geni de la música, el pare de la divina harmonia musical, ha sublimat els nostres sentiments i ha enlairat el nostre esperit a les regions de la bellesa i de l'art. "Hem sentit, com Pau Casals, el miracle del seu art, perquè el seu missatge ha despul·lat la nostra natura humana fins a donar-li perfils divins i ha tramès un fervor espiritual a les nostres accions: ha posat ales d'eternitat a la nostra efímera naturalesa. Ha tornat humanes les coses divines i ha fet divines les humanes."

Bach, el moment més alt i més pur de la música de tots els temps ha estat l'hoste del Palau de la Música Catalana. I l'Orfeó Català ha fet els honors més emotius i sincers a la seva personalitat. La interpretació de la Passió segons el text de Sant Mateu ha estat la dolça ofrena. Bach i l'Orfeó Català. Els dos moments - perquè no ? - més

sublims del nostre somni musical.

Seria aventurat voler fer una minuciosa i detallada crítica d'aquest esdeveniment musical dels dies nostres. Hem preferit que ens parlessin els seus artífexs, els seus més immediats col·laboradors. Aquí hi tenien cabuda tots els cantaires de l'Orfeó Català. Tots ells, sense oblidar les veus dels infants, eren els seus creadors, els artistes de la seva pròpia obra. Això era, però, quelcom impossible materialment, no pas en esperit.

Hem volgut recollir, per tant, les opinions, comentaris i impressions de tots els seus solistes. L'espai ha impedit que recollíssim altres comentaris interessantíssims i ha obligat a reduir les nostres preguntes. L'empresa ha estat una cosa àrdua, plena de dificultats de tota mena, donada la multiplicitat dels intèrprets solistes, vocals i instrumentals, que han intervingut en les audicions de la Passió. La manca de temps, les ocasions no massa propícies, la diversitat de llengües en alguns d'ells, han fet que la nostra tasca fos una obra força complicada. Amb tot, i per damunt de tot altre sentiment, ens ha empès el nostre amor i el nostre deure a tots els cantaires. A ells, per mitjà de les pàginès de "JOVENIVOLA" va dedicat el nostre esforç. I d'una manera especial, també, a tots els intèrprets que han tingut la gentilesa de dir quatre paraules als nostres cantaires.

SIEGLINDE WAGNER, contralt.

La meravellosa contralt austríaca Sieglinde Wagner, de l'Òpera de Berlín, ha estat la magnífica intèrpret de les àries de contralt de la Passió de St. Mateu. No cal fer-ne cap elogi. Tots sabem el que ha significat la seva interpretació. A la Sala de Junes de l'Orfeó, mentre tothom conversa i saluda, intentem fer unes preguntes a la senyora Wagner. Li parlem de la nostra revista. "Seria tan amable de contestar nos unes breus preguntes?", li diem. "Això és un interview", respon el seu marit. Exactament. Ja ens comencem a entendre.

- Quina impressió li ha causat l'Orfeó Català?

= M'ha meravel·lat la seva fervorosa disciplina. Les veus són fantàstiques. Veig que es canta amb molta estima i amor, no de rutina, sinó sortit del fons del cor.

- Què li ha semblat la nostra interpretació de la Passió?

= Han estat unes audicions magnífiques. Els chorals meravellosos. El chor molt ben treballat, molt sonor. Es distingien perfectament tots els dibuixos.

- Què opina del Mestre Millet com a director?

= Excel·lent. Clar, precís en el ritme i en el gest.

- Està contenta de la seva estada a Barcelona?

= Contentíssima i al mateix temps trista perquè haig de marxar dilluns. He trobat aquí una gran cordialitat i amabilitat que no havia trobat enlloc. A Berlín hi he deixat una monada de nen de 10 mesos.

El seu marit ens ho confirma. Nosaltres ens ho creiem. El nen deu ser una preciositat. "De tal....., etc."

ERNA SPOORENBERG, soprano.

És holandesa. Ha cantat infinitat de vegades la Passió de St. Mateu. Ha actuat en diferents ocasions amb el tenor Haefliger. Ens contaria moltes coses si l'ocasió fos més propícia. És un dissabte, durant l'homenatge que l'Orfeó els ret. En un angle de la Sala de Juntes.

- Què li ha semblat el Mestre Millet ?

= He treballat amb molt de gust amb ell. Estic admirada de la manera d'interpretar Bach. Entre vosaltres, mediterranis, i el món de Bach hi ha una gran diferència. El Mestre sap molt bé el seu ofici.

- Està contenta d'haver actuat amb nosaltres ?

= Contentíssima. Vosaltres sou el pare de tots els chors i espero que no serà la darrega vegada que actuo amb vosaltres.

- Què opina de l'Orfeó Català ?

= En el millor sentit de la paraula, crec que és el més excel·lent del món.

- I els nostres solistes ?

= Tots són molt bons, sobretot per l'estil i la dicció tan clara.

- Què li ha semblat el públic ?

= Magnífic. Ha escoltat amb una gran atenció i ha aplaudit amb gran fervor.

- Què opina el seu marit d'Erna Spoorenberg, cantatriu ?

= És difícil de dir... És molt tímid.

El seu marit, que ha presenciats tota la nostra conversa, fa una rialleta i calla. Bon sistema...

ERNST HAEFLIGER, tenor.

El seu nom és força conegut i apreciat en el món musical dels nostres dies. És un exquisit intèrpret de Bach i dels músics alemanys. La seva simpatia ha enamorat alguna noia. (Això entre nosaltres...)

- La virtut principal de l'intèrpret de la Passió ?

= Compenetrar-se espiritualment amb l'ànima de Bach i creure amb fervor tot el sentit de la Passió.

- Què opina de l'adaptació catalana sobre la lletra de Picander ?

= M'ha entusiasmat Bach cantat en llengua catalana. El català i l'alemany es compenetren admirablement.

- I de l'Evangeliista ?

= Estic impressionat d'haver trobat un artista com Galetà Renom. Veritablement mai no m'hagués imaginat de trobar un artista tan excel·lent.

- Què li ha semblat l'Orquestra ?
 - = Molt bona, molt ben preparada, seguint sempre les instruccions del Mestre.
- I el nostre públic ?
 - = Molt fervent. Aquest amor i lliurament total només es troba aquí. A casa nostra el públic és més fred.
- Li agradaria tornar actuar amb l'Orfeó Català ?
 - = Cada setmana.
- N'està content, doncs, d'haver actuat amb nosaltres ?
 - = Contentíssim.
- Quan es va decidir de venir a la Costa Brava ?
 - = Quan em van contractar per les actuacions de la Passió. Ara que l'he visitada, m'he quedat meravellat i he comprès l'esperit i l'amor de Catalunya.
- Actuarà als festivals de S'Agaró ?
 - = Si m'ho demanen, amb molt de gust...

Moltes gràcies, Sr. Haefliger per les seves paraules i... fins a S'Agaró.

KIM BORG, baix.

L'excel·lent baix finlandès Kim Borg ens demostra una amabilitat oberta, franca. Estem arreconats en un angle de la Sala de Junes, després del Concert que l'Orfeó ha dedicat als solistes estrangers. L'interviu el fem en català, francès i alemany. Ell s'expressa amb una mica de dificultat amb aquesta llengua. De tant en tant diu alguna paraula estranya, incomprensible... i busca el seu equivalent alemany. La seva amabilitat, però, és intraduïble. Això ja ho saben algunes noies i altres que no ho són tant...

- Quina impressió li ha causat el nostre Orfeó ?
 - = És una cosa poc corrent veure els cantaires amb aquesta ànima, passió i comprentració amb la partitura; sembla talment que donin a les notes la seva pròpia personalitat. M'admira que, d'una cosa tan heterogènia, surti aquesta fusió que té la gràcia d'agermanar els cantaires i realitzar una labor social i patriòtica. Estic meravellat que quan canteu no feu solament les notes sinó que hi poseu tota la vostra ànima en un total "lliurament". Les audicions han estat una bella obra col·lectiva.
- Què li han semblat les nostres cançons ?
 - = Magnífiques, sobretot la sardana. Les nades s'assemblen totes. Les vostres cançons han estat per a mi una revelació, puix que a l'estranger només es coneix la música andalusa. La vostra forma, un pont amb la cançó provençal, així com l'andalusa la forma amb l'àraba.

- Quin músic prefereix cantar ?

= Mozart i també Mussorgsky.

- Què opina dels catalans ?

= Estic admirat de veure que els catalans formin tot un poble, tot un país, únic, individual, característic. Jo creia que Catalunya era només una simple província. He visitat ja cinc ciutats de la Península, però aquí hi trobo un aire particular, una gran diferència.

- I finalment una pregunta de molt interès, Sr. Kim Borg: és solter o casat ?

= Sóc casat i tinc dos entremaliats infants. Però això no priva que em miri i m'agradi les noies boniques....

Ens el prenen de les mans. És molt tard i ha d'anar a descansar. És una veritable llàstima, ara que encetàvem un tema interessant. Les noies boniques, les noies boniques... Quan ho diu és que en deu haver vist.

GAJETÀ RENOM, tenor.

Gaietà Renom, el nostre Gaietà Renom, fou el magnífic Evangelista de la Passió de St. Mateu. No cal fer-ne cap elogi. Ell mateix l'ha fet amb la seva magistral interpretació i amb la seva fidelitat que ha donat al text evangèlic. Quan el sentíem, ens imaginàvem un veritable Evangelista, testimoni del seu propi art. La seva natural afabilitat seria suficient per omplir, en les paraules, moltes d'aquestes pàgines. Pròximament ens traduirà les seves impressions en un article per a "JOVENIVOLA" que no dubtem que serà una pura delícia per la seva sinceritat i pel seu entusiasme. Ara, però, li preguntem ràpidament:

- Esperava que se li confiés el paper d'Evangelista ?

= No. En primer lloc per la gran autoritat i reconeixença artística del tenor Haefliger que estava contractat per aquestes audicions, i també pel grat record que havia deixat Emili Vendrell en la seva memorable creació.

- Ha treballat molt aquest paper ?

= Enormement.

- Després del magnífic èxit i record d'en Vendrell, no era una mica compromesa la seva actuació ?

= Moltíssim. Aquest és un dels motius pels quals no esperava que se'm confiés aquest paper.

- Per la seva part ha estat un gran èxit ?

= Superior al que m'esperava. Si hagués cregut i imaginat que hauria complert amb el meu paper amb tota consciència, ja no hauria dubtat en acceptar-lo. Interiorment estic satisfet de la meua obra.

- Després del seu mestratge en la interpretació de Bach, creu que l'èxit assolit li donarà més relleu i més nom, o continuarà essent exactament el mateix Gaietà Renom de fins ara ?

= Considero que aquest paper m'ha donat un relleu i un prestigi superior a tots els altres èxits i triomfs que havia pogut aconseguir fins al moment.

- Està conforme amb l'opinió dels crítics ? Creu que ha estat justa ?

= Jo crec que els crítics tenen l'obligació d'opinar el que realment senten i creuen. Si ho fan amb tota consciència és ben just per a ells. Són lliures d'opinar d'una manera o altra, però estan obligats a opinar justament. Si l'Evangelista que jo he interpretat és l'Evangelista que interpreta l'Emili Vendrell i per tant el que el Dr. Albert Schweitzer aconsellà al Mestre Millet, estic plenament satisfet, perquè crec que el Dr. Schweitzer, amb tota la autoritat que li donava el seu coneixement de l'obra bachiana, estava més a prop del mateix Bach que no pas el crític musical que opinà que no era aquesta la versió que s'havia de donar de l'Evangelista que jo vaig interpretar. Davant d'una lliure opinió jo no em puc sentir ofès.

- Què opina del tenor Haefliger ?

= Sens dubte es pot considerar com un dels millors intèrprets de lieder i de clàssic que he sentit. Té la veu perfectament adequada per aquests papers. Com a company i amic és d'un tracte exquisit i atent, com ho demostra públicament per les pàgines del diari, al fer-me un elogi que jamai oblidaré. Aquesta delicadesa és d'agrair, sobretot quan es tracta, d'una personalitat artística que segueix el mateix camí.

- Hagués interpretat vostè les àries de tenor ?

= Sempre que el Mestre Millet m'ho hagués manat. Però fer al mateix temps d'Evangelista i cantar les àries és un treball immens. El paper és molt dur. D'aquesta manera hem tingut l'oportunitat de sentir el tenor Haefliger, que ha constituït una veritable delícia.

- Prefereix actuar independentment o com a solista de l'Orfeó ?

= Són dues coses diferents. Cantar amb l'Orfeó Català és complir amb el nostre ideal. Jo he viscut sempre dintre l'Orfeó i en ell penso morir. Ja fa vint-i-sis anys que en formo part i jamai m'apartaré del seu escalf. L'actuar independentment constitueix un complement econòmic i al mateix temps em dona ocasió de donar a conèixer les cançons catalanes i els nostres autors.

- I que més ?

= Una cosa voldria confessar: tot el meu èxit el deo al Mestre Lluís Maria Millet que ha infós, amb el seu treball, tot l'esperit de Bach en la meva ànima.

Després d'aquest text evangèlic...

JOSEP LÓPEZ ESPARBÉ, baríton.

En les memorables audicions de l'any 21 el nostre Josep López Esparbé actuà de solista de la Passió de St. Mateu. Interpretava el paper de Judas. En les recentíssimes audicions de la mateixa Passió Josep López Esparbé ha representat el paper de Jesús. Dos caràcters completa-

ment oposats i contradictoris. Una sola i magnífica interpretació....

- És molta la responsabilitat de fer de Jesús en la Passió de St. Mateu ?

= Musicalment no és el paper més llarg ni més important. Ara bé, el sol fet d'ésser el protagonista ja té una màxima responsabilitat.

- Quina virtut es requereix per interpretar dignament aquest paper ?

= Crec que una sòlida formació per a poder-se compenetrar estretament amb tot el seu esperit. Adhuc una sòlida formació catòlica.

- Cal estudiar sobre el text evangèlic el seu personatge ?

= No ho crec totalment necessari. El text ens és conegut. No cal més que adaptar-s'hi. Per altra part Bach és tan fidel al text i a l'esperit evangèlic que això sol ja és una gran facilitat.

- Repercuteix sobre la vida interior la interpretació del paper de Jesús ?

= Té una gran transcendència. De tot el que jo he fet considero que és el que més m'ha afavorit. Pel seu sol paper i per la interpretació que requereix.

- Quin ha estat el motiu pel qual el Mestre l'ha escollit ?

= El Mestre va creure que jo ho podia fer dignament. Jo m'he supeditat en tot a les ensenyances del Mestre.

- Què és el què més l'ha emocionat d'aquestes audicions ?

= La darrera audició i sobretot, quan junt amb l'amic Renom, vaig anar a cercar l'Emili Vendrell. Tot allò era un gran símbol i una reconeixença, tota vegada que jo també havia actuat amb en Vendrell en les audicions de l'any 21, com a solista. Aquells moments foren intensament emocionants.

Intensament emocionants....

GUILLEM ARRÓNIZ, baix.

Guillem Arróniz ha estat un intèrpret polifacètic de la Passió de St. Mateu de Bach. Ben plantat, alt i ferm, com un atlant que desafia l'espai, ha interpretat el paper de Judas, de l'apòstol Pere, del sacerdot Caifàs i del magistrat Pilat. Ell, però, no és cap d'aquests personatges. Per al qui el desconegui, dirèm que és d'una simpatia gran i d'una sinceritat admirable. En amical col·loqui comencem a preguntar-li:

- Quina impressió li ha causat col·laborar amb l'Orfeó Català ?

= Més que una impressió m'ha causat una viva satisfacció. Sabia que l'Orfeó Català era una cosa molt sèria i ara ho he pogut constatar personalment.

- Alguna dificultat especial en el seu paper ?

= Dificultat cap. I si alguna n'hi havia ha quedat eliminada després dels assaigs amb el Mestre Millet.

- La multiplicitat de personatges que interpretà en aquestes audicions dificulta la seva aportació ?

= Cada personatge requereix un estil diferent. Pere és aspre, però de bona fe. Judas és el gran hipòcrita. Caifàs demostra un gran interès de matar Jesus. És un personatge enfàtic. Pilat és indifere-
rent.

- Li hagués agradat interpretar les àries de baix ?

= Sí, perquè és on es pot lluir la veu, on es demostra una interpre-
tació personal.

- Què opina personalment de la interpretació del baix Kim Borg en la Passió de St. Mateu ?

= Demostrà una interpretació francament bona i una qualitat de veu excel·lent. Ara bé - i confio que no s'interpreti malament - espe-
rava una classe d'interpretació diferent. No sé exactament expre-
sar-me. Ni més bona ni més dolenta. Potser sigui un prejudici. No
ho sé.

- Prefereix cantar òpera, o bé oratoris, cantates, etc. ?

= Amb bones condicions em plauria interpretar-ho tot. Però es requereixen els assaigs necessaris. Quan s'interpreta òpera - almenys en
el nostre país - això dels assaigs és una cosa bastant rara. A mí,
personalment, m'agrada cantar-ho tot.

- La crítica - i en aquest cas ens referim a l'opinió dels crítics -
com l'ha conceptuat ?

= Molt bé.

- El públic de Barcelona ha simpatitzat amb la seva obra ?

= Sí. Precisament a Barcelona he tingut grans èxits. He actuat molt:
al Liceu i a tots els teatres de la ciutat. També he fet òpera aquí,
al Palau de la Música.

- Els seus projectes i aspiracions ?

= Marxar a l'estranger, cosa que realitzaré, si Déu vol, en data prò-
xima. Penso fer una tournée artística per Suïssa, Bèlgica, Alemanya
i França. L'única manera de valoritzar una persona és que es presen-
ti amb unes credencials estrangeres.

No hi ha dubte. "C'est la vie.!"

LAURA NUÑEZ, soprano.

Els programes de la Passió resen: "Laura Núñez, soprano, Serventa".
Nosaltres fem constar que també actuava de muller de Pilat. Encara hi ha
classes..... Laura Núñez és Laura Núñez i per això no cal presentacions.
Anem directament per feina. Li preguntem :

- Series tan amable de contestar unes preguntes per a "JOVENÍVOLA" ?
És a dir, ens permetis que et torturem amb un petit entreviu ?

= Que em voleu preguntar l'edat ?

- No, ja la sabem, millor dit, ja la calculem. Voldríem saber perquè has estat escollida pel Mestre per a interpretar els breus fragments de la Passió ?

= Suposo que per la meua tranquil·litat.

- No has agafat una mica el complex de "fregona" de tant fer de serventa ?

= No, perquè sempre l'he tingut. A casa no faig altra cosa.

- Prefereixes que corri el teu nom simplement de Laura Núñez o de Laura Núñez, solista de l'Orfeó Català.

= Laura Núñez, solista de l'Orfeó Català.

- Estàs satisfeta d'haver actuat com a solista de la Passió ?

= Moltíssim.

- Degut al teu temperament artístic, no et plauria interpretar òpera ?

= No.

Llàstima. Ens haurem de contentar amb les "Innocentades"...

ETIENNE BAUDO, oboè d'amor.

Recordem aquella insistent crida, plena d'un excepcional lirisme, de l'oboè en l'ària de soprano: "En non si voldria dar-vos, dolç Jesús? Quan ens apropem a Etienne Baudó per a fer-li unes preguntes, ens ve a la memòria.

- Què li ha semblat la interpretació de la Passió ?

= Excel·lent. El cor ha cantat admirablement. Tot ha sortit perfecte.

- Quin judici li mereix l'Orfeó Català ?

= Un cor magnífic. Canta meravellosament. Malgrat que hi ha persones grans, les veus surten molt fresques.

- I el nostre públic ?

= Molt entusiasta. M'ha sorprès que tothom hagi escoltat amb tant fervor i atenció. L'apoteosi final m'ha commogut.

- I els nostres instrumentistes ?

= Són molt bons. El violí i el violoncel magnífics. Segú és el qui més recorda l'escola francesa.

- Què pensa de la música contemporània ?

= Hi ha música molt bona. Jo en sóc força entusiasta. No conec la dodecafònica per manca de temps, malgrat que n'he tocat ja fa més de vint anys.

Moltes gràcies. Nosaltres tampoc tenim temps per dedicar-nos a la música dodecafònica....

LAILA STORCH, oboè d'amor.

Laila Storch és una senyora simpatiquíssima, vinculada a no-saltres amb llaços de germanor i d'admiració. És de nacionalitat nordamericana. A més de l'anglès parla l'alemany, el francès i el català. Conversem en català.

- Creu que tindriem èxit si interpretéssim la Passió a Nordamèrica ?

= Sí. Allí es fan molts festivals Bach. He tocat moltes vegades la Passió, però aquesta és la primera vegada que la interpreto sencera. La vostra manera de cantar és molt sensible.

- Què opina del nostre Evangelista ?

= Té una veu molt dolça. Tot està magníficament treballat.

- Quin és el director d'orquestra que més prefereix ?

= He tocat amb tants...! Tinc molt bon record de Bruno Walter.

- On ha après el català, vostè ?

= Al Vendrell, on he passat dues festes majors i a Prades, amb Pau Casals.

- L'hem defraudat aquesta vegada ?

= Al contrari, ha augmentat la meva admiració. Tenia dos motius per venir: Tocar Bach, cosa que em plaia moltíssim, i tornar a Catalunya, poder tenir contacte amb els amics catalans. Els vostres costums i les vostres tradicions m'encanten. Ja us he dit que he passat dues festes majors al Vendrell. Les sardanes m'agraden molt, sobretot per la tenora que té una gran semblança amb l'oboè.

- Quantes vegades ha tocat als Festivals de Prades ?

= Quatre vegades, però he assistit a tots. Conèixer Pau Casals ha estat una de les més grans experiències musicals. La música que ell dona a Prades és la que s'apropa més a l'ideal.

- Nacionalitat ?

= Nordamericana.

... i catalana !

DOMÈNEC SEGÚ, oboè

Domènec Segú ha estat un magnífic solista intèrpret de la Passió de St. Mateu. En un descans de les gravacions, asseguts en el magnífic sofà verdós de la saleta que comunica amb l'hemicicle, parlem amb el Sr. Domènec Segú. La nostra conversa és interrompuda moltes vegades, però ens en sortim...

- És difícil la part solista de l'oboè en la Passió de St. Mateu ?

= Segons què s'entengui per difícil. El sol fet d'ésser solista ja constitueix una dificultat.

- On radica la diferència entre l'oboè normal i l'oboè d'amor ?

- = Externament, en la tessitura. En quant al so, es troba en mig del corn anglès i l'oboè normal. Fent una comparació és com la viola, situada entre el violí i el violoncel.
- Què opina dels solistes estrangers Etienne Baudo i Laila Storch ?
- = Són uns excel·lents professors.
- Algun oboïste famós en l'actualitat que calgui tenir en compte ?
- = Un dels més famosos és Coosens, germà del compositor anglès del mateix nom. Ha format una escola força interessant i té molts seguidors.
- Ens podria dir la seva personal opinió sobre les audicions que acaba de donar l'Orfeó Català ?
- = M'han semblat extraordinàries com tot el que acostuma fer l'Orfeó, degut a la seva preparació, degut al fet que no regateja assaigs. Té tots els mitjans a les mans per poder donar unes audicions perfectes.
- La seva opinió del tenor Ernst Haefliger a qui acompanyà vostè amb l'oboè ?
- = Excel·lent. Segons la meua opinió és un dels solistes més bons.
- Nosaltres també n'estem convençuts.

FRANCESC REIXACH, flauta.

Una de les més belles àries de la Passió segons St. Mateu és la que acompanya la flauta, amb les seves rítmiques subtilitats, amb el seu emotiu i fevorós tema, símbol i característica de la pietat bachiana. El Sr. Francesc Reixach, músic de tots conegut pel domini del seu instrument, ens traduí meravellosament aquells sentiments profunds d'una manera magistral. Per això li preguntem:

- És compromesa la part de flauta en la interpretació de la Passió de St. Mateu ?
- = Sí, és força compromesa.
- Què aporta la música dolça i camperola de la flauta a la gran Passió de St. Mateu ?
- = Tota l'expressió i el cor d'un artista, prodigada en la dolçor d'aquella serenitat que tradueix. És un motiu d'espiritualitat.
- Creu que està suficientment remunerat el sou dels músics que han intervingut en aquestes audicions ?
- = Quan toquem no pensem mai en el què podem guanyar, sinó en la música i l'art.
- La seva opinió del Mestre Millet, com a director d'aquestes audicions ?
- = No cal fer-ne cap elogi. Ell mateix se'l porta, puix que és reconegut mundialment.
- Com ha vist el públic vostè ?

= Com sempre. Com sempre que fa els concerts l'Orfeó Català, perquè s'hi lliura en cos i ànima.

En cos i ànima, en un mateix esperit, per un ideal sublim...

JOAN ARTAL, corn anglès (oboè "da caccia")

En el mateix sofà ens entrevistem amb el Sr. Joan Artal que accepta agradablement el contestar les nostres preguntes. Ell ha tingut a càrrec la part solista del corn anglès. Li preguntem, doncs:

- Quina és la finalitat del corn anglès en l'obra de Bach, concretament en la Passió segons St. Mateu?

= Suplir un instrument que no existeix: l'oboè "da caccia".

- Perquè el seu nom d'oboè "da caccia"?

= En el seu origen era probablement un corn de cacera. És el primitiu corn anglès d'Alemanya. En l'època de Bach, naturalment, encara no existia el corn anglès i per això el compositor tenia necessitat de l'oboè "da caccia".

- Alguna cosa que l'hagi admirat més en les audicions de la Passió?

= Prescindint del mateix valor de l'obra i de la qualitat de l'Orfeó Català, el gran encert del Mestre en contractar aquests solistes estrangers.

- Que li han semblat?

= Molt bons tots ells.

- I els de casa nostra?

= Els de casa nostra sempre seran bons.

No és sabó. El Sr. Artal ens ho diu convençut. Els de casa nostra sempre seran bons. Visca...!

VICENS MONTOLIU, corn anglès (oboè "da caccia".)

En el mateix hemicle del Palau, després d'una sessió dedicada a les gravacions, mentre el Sr. Montoliu està enfundant el seu instrument, anotem les seves respostes. La franca cordialitat amb què ens ha acollit es fa encara més palesa quan li diem que es tracta de JOVENIVO-LA.

- L'ús del corn anglès respon a algun efecte particular que hi volgué intercalar el seu autor?

= Crec que, com en totes les ocasions, hi confereix un caràcter de solemnitat. El corn anglès dona un to planyívol a la peça. En relació amb l'oboè normal és com un oboè de dol. Expressa les situacions tristes. Crec que Bach pensava d'aquesta manera.

- A vostè li inspira algun sentiment particular quan interpreta amb el corn anglès els finíssims detalls de la Passió?

- = Particularment, sento la mateixa sensació quan interpreto Bach: un ritme i una melodia sublims. Ara bé; no m'explicò els sentiments de la seva època. Avui dia tot el conjunt de la Passió és una mica massa llarg i pesat, sobretot en la part d'interpretació.
- Molts assaigs particulars per interpretar els seus fragments ?
 - = Assaigs particulars cap. Els mateixos que els altres músics de l'Orquestra.
- El Mestre Millet com a director d'orquestra ?
 - = Com a director d'orquestra i com a músic és ja massa apreciat per què jo en faci un comentari. L'admiro tant o més que tothom.
- Alguna relació amb Tete Montoliu ?
 - = Sóc el seu pare.
- I què ens diu del seu fill ?
 - = El meu fill és un fanàtic i un especialista del jazz. L'admiro. Si hagués de posar algun però a la seva obra, diria que la seva interpretació del jazz, i sobretot les seves improvisacions deixen entreveure clarament la influència de Bach.

De totes maneres creiem que aquest potser no sigui un mal camí ni una absurda interpretació del jazz.

EDUARD BOCQUET, violí.

L'amabilíssim Sr. Eduard Bocquet fou el violí solista que acompanyà l'aria de contralt. Quan ja tota l'orquestra es dispersa, l'afusellem ràpidament amb les nostres preguntes. Abans de contestar-les fa una rialleta i...

- Qui el designà a vostè violí solista per als Concerts de la Passió ?
 - = El Mestre Millet.
- Després de tocar tantes vegades a l'hemicicle del Palau, li ha produït alguna impressió particular aquesta vegada ?
 - = Tocar una obra de Bach com aquesta sempre és una cosa impressionant. Aquesta música no cansa mai.
- Alguna virtut particular per acompanyar degudament aquestes àries ?
 - = No crec que es necessiti cap condició especial. Només cal supeditar-se a les normes del director, en aquest cas el Mestre Lluís Maria Millet, i seguir la contralt.
- No li plauria ésser primer violinista, concertino, de la Municipal ?
 - = No hi he pensat mai. La meua dèria ha estat sempre la música de càmera. Al temps de les oposicions vaig presentar-me simplement per al lloc on estic actualment i no per al de primer.
- La seva opinió particular de la contralt Sieglinde Wagner ?
 - = Magnífica . Extraordinàriament boníssima.

- Algun nom famós de violinista per al qual senti vostè una predilecció ?
- = Heifets. És dels més reconeguts últimament.
- De totes maneres sentir-lo a vostè ja constitueix una pura delícia...
- = Gràcies...

JAUME LLECHA, violí.

El Sr. Jaume Llecha, el violí sota el braç, fumant conscienciosament el seu cigar, ja estava disposat a evadir-se de les nostres preguntes. Encara hi som a temps.

- És de molta responsabilitat, Sr. Llecha, la part solista de violí que se li confia ?
 - = Com totes les coses de Bach és difícil.
 - Creu que la seva interpretació difereix de la que es donava en temps de Bach.
 - = (Després d'uns moments). Crec que no.
 - No creu que la Passió de St. Mateu és una mica pesada en la seva part instrumental ?
 - = No.
 - Troba natural que, a part dels dos oboistes estrangers, s'hagi confiat la resta a música catalana ?
 - = Sí.
 - No haguessin donat més relleu alguns noms estrangers ?
 - = Depèn del seu número i de la seva qualitat.
 - No creu que hi faltaria molta cosa amb l'absència dels solistes estrangers en les gravacions que es fan de la Passió ?
 - = Musicalment trobarem en falta les àries. Com a relleu i importància és suficient el nom de l'Orfeó Català i el del Mestre Millet. Jo crec que poden tenir molt d'interès.
- Nosaltres també. I ho esperem amb candeletes...

JOSEP TROTTA, violoncel.

L'Orquestra de Càmera Solistes de Barcelona assaja, en el seu estudi del Carrer de Corts, l'"Adagio i Fuga", de Mozart i la "Simple Symphony", de Britten. Lluís Millet i Loras dirigeix. Els músics obeeixen. En un breu descans parlem amb el Sr. Trotta.

- Creu que la Passió de St. Mateu és una obra per a lluir-se el violoncel ?
- = En l'ària del baix sí. La resta es limita a fer el baix continu. En quan a la qüestió tècnica, certament és de gran compromís.

- Algun fragment de la Passió de particular bellesa ?
 - = Més d'un. Sobretot l'ària de violí i de contralt. També l'ària de flauta. L'ària que interpreto jo també la crec molt agradable, però no puc percebre-me tant de la seva bellesa perquè en aquells moments estic per feina.
- La part de violoncel és més agradable i bonica en la Passió de St. Mateu o en la de St. Joan ?
 - = Sense desvaloritzar l'altra, crec que la de St. Joan.
- Quin músic prefereix interpretar ?
 - = Indiscutiblement Bach.
- Una pregunta tonta: un nom famós del violoncel ?
 - = Vostè mateix... (Escrivim Pau Casals, perquè Dalí només pinta)
- I després ?
 - = Gaspar Cassadó.
- Li plauria actuar amb Pau Casals ?
 - = Moltíssim. No cal dir-ho.
- Prefereix actuar com a solista en gran orquestra o bé interpretar música de Càmera ?
 - = Prefereixo actuar com a solista de gran orquestra.

Abans d'acomiar-nos, el Sr. Trotta ens pregà que afegim un elogi més als molts que ha rebut el Mestre Millet. El Mestre - ens diu - ha tingut una cura especial de l'obra, tal com ella es mereix, i tal com ell sap fer-ho. Ho ha fet, però, d'una manera sublim. No sabríem dir-ho d'altra manera.

Ha estat un comentari espontani. I si no em de caure en la indiscreció, apuntem ja que el Sr. Trotta ens donarà en data no llunyana, un concert de violoncel en Sessió Jovenívola. De moment podem dir que dedicarà una part a compositors catalans. Aquell dia no hi faltarem.

JOSEP MARIA ROMA, organista.

El Mestre Roma té l'amabilitat de rebre'ns en el seu domicili particular. Demostrea un viu interès per a "JOVENÍVOLA" i desitja que pugui anar cada dia més endavant. Tots ho esperem.

- Quina funció apleix l'orgue en la Passió de St. Mateu ?
 - = És l'instrument més important. Tret d'una ària per a flauta i dos corns anglesos, les altres àries, corals i recitatius tenen el fons de l'orgue.
- És molt difícil la seva justa interpretació ?
 - = Com a dificultat tècnica i instrumental, no. Resulta difícil la seva registració, l'acoplament degut i la delicada interpretació.

- És necessari ésser un bon intèrpret de l'obra de Bach per executar degudament la Passió ?
 - = Sí, és necessari comprendre tota l'obra de Bach, compenetrar-se amb ella, identificar-se. Si això ja és un deure especial en tota obra, en la de Bach encara hi té més importància, perquè és més profunda.
- Què opina del Dr. Schweitzer, organista de la Passió l'any 21 ?
 - = No he tingut mai la sort d'haver-lo sentit sol a l'orgue. Aquelles audicions foren magnífiques. Ara bé, el Dr. Schweitzer és una autoritat retoneguda. Ningú, abans ni després d'ell, no ha copsat i comprès l'ànima psicològica de Bach com ell. És qui ha fet conèixer millor la seva espiritualitat. El seu treball és objectiu i per això crec que és la màxima autoritat bachiana, la número 1.
- Què li han semblat els solistes estrangers ?
 - = Magnífics tots ells. Tots quatre són bons dintre del seu estil.
- Entre dos noms qui prefereix: Kim Borg o Ernst Haefliger ?
 - = Kim Borg és un baix magnífic per cantar clàssic. És perfecte. Haefliger canta perfectament tot el de Bach. I canta perfectament el clàssic. Domina totes les tècniques i tots els autors. Ara bé, crec que qualsevol altre dels tres solistes restants, ens hagués pogut oferir un concert de lieder tan magnífic com el del tenor.
- Què opina de l'Evangelista ?
 - = Trobo que en Renom ha estat un digníssim successor de l'Emili Vendrell. S'ha demostrat un gran artista.
- Creu que tindran bon èxit les gravacions de la Passió ?
 - = Crec que sí. Encara que és de lamentar que no es pugui donar íntegra. Enyorarem les àries. Si s'hagués fet sensera hagués quedat una Passió de Bach fora de sèrie, la més valuosa del món.
- La primera vegada que actuà com a organista al Palau de la Música Catalana ?
 - = Ja fa molts anys. Abans que l'Orfeó Català reemprengués les seves activitats sota el guiatge del Mestre Lluís Maria, jo ja havia actuat amb quasi tots els chors, i masses chorals que havien actuat allí.
- Algun projecte o obra nova entre mans ?
 - = Entre altres coses, estic instrumentant per a orquestra de corda unes obres montserratines dels segles XVIIè i XVIIIè, d'autors no gaire coneguts, contemporanis del Pare Casanova i del Pare Cererols. Estan editades ja pels monjos de Montserrat en la seva versió original, per a clavicèmbal només. En total són cinc obres completes montserratines.

Les esperem, les esperem.

LLUÍS MARIA MILLET, director.

La seva veu no hi podia faltar. Després de tants solistes i de tants professors d'Orquestra, era necessari sentir la màxima veu. I el Mestre ens contesta, encara que telegràficament, les nostres preguntes. No hi ha res indiscret.

- Satisfet del tot de les audicions de la Passió ?

= Plena satisfacció.

- Algun "però" ?

= Em remeto a la contesta anterior.

- Alguna notable diferència amb les audicions de l'any 21 ?

= Les ha guiat el mateix esperit.

- Considera que aquest és el més gran triomf de la seva vida artística ?

= Contestar aquesta pregunta no és cosa neva.

- Ha estat dur el seu treball ?

= Ha estat fet amb amor. Així i tot, ha resultat més llarg i esgotador del que alguns es creuen.

- Ha estat plenament aconseguida la interpretació dels chors ?

= Sí.

- L'orquestra ha donat els resultats que esperava ?

= Sí.

- Perquè escollí aquests quatre solistes estrangers ?

= Perquè tenia les garanties suficients per escollir-los.

- Al seu costat, creu que han quedat en un nivell inferior els solistes de casa nostra ?

= Crec que els nostres solistes han complert perfectament.

- Si es tractés d'escollir entre tots els solistes de la Passió, el qui ha demostrat més temperament artístic i ha assolit una interpretació més notable i fidel, qui escolliria vostè ?

= Això no ho puc contestar.

- Entre un Evangelista Vendrell i un Evangelista Renom, què decidiria ?

= Tots dos han cantat amb el mateix esperit.

- Tornarà a interpretar-se en data relativament pròxima la Passió de St. Mateu ?

= Jo no hi posaria cap entrebanc mentre s'interpretés íntegrament i amb les mateixes garanties artístiques.

- No és una llàstima que no pugui gravar-se sencera la Passió ?
 - = Sí.
- Què ho impedeix ?
 - = Compromisos d'exclusiva d'alguns dels solistes estrangers amb algunes cases de discos.
- No creu que per aquest motiu de fragmentació assolirà menys èxit en el mercat mundial davant de les altres Passions ?
 - = No tinc elements de judici per contestar això.
- Projectes després d'aquestes audicions ?
 - = Els sabeu perfectament i no cal que els torni a anunciar.
- Està content dels cantaires ? No creu que han portat a terme un valuós sacrifici ?
 - = Estic contentíssim. La gran majoria d'ells ha portat a terme un gran sacrifici.
- Ha pensat amb l'enyorat Mestre Millet, el seu pare ?
 - = Hi he pensat molt.
- Quin sentiment li ha produït aquest record ?
 - = El sentiment d'una veneració encara major.

Nosaltres també. A través del Mestre Lluís Maria i de tot l'Orfeó Català, sublimats en la interpretació de la Passió de Sant Mateu de Bach, sentim cada dia, cada instant, un sentiment de veneració més gran per aquell home que sabé, amb el seu entusiasme i amor, enlairar la Senyera pel damunt dels nostres cants....

MARIA DOLORS MILLET - ANTONI SABAT.

- - - - -

BARCELONA ÉS BONA...

Ens plau de reproduir íntegrament el guió radiofònic que el nostre col.laborador Artur Llopis, escrigué per a l'emissora "Ràdio Barcelona", i que fou retransmès el dia 21 de febrer del 1958, segurs que als nostres lectors els plaurà la seva lectura.

Demà passat els àngels de la música baixaran a Barcelona: l'Orfeó Català, amb motiu del cinquantè aniversari de la construcció del "Palau" cantarà l'obra més important de la música, la més gloriosa, la més universal: la "Passió segons Sant Mateu", de Joan Sebastià Bach.

Tot un any ha estat assajant l'Orfeó sota la direcció del seu mestre Lluís Maria Millet. Avui finalitzen els assaigs amb l'orques-

tra i els grans solistes estrangers que alternaran amb els solistes habituals de l'Orfeó. Malgrat la boira que fa uns dies destorbava els vols i obligava a tancar els camps d'aviació, arribaren a temps per als assaigs els grans solistes estrangers que Barcelona aplaudirà demà passat.

Com veieu, la música ens ha arribat pels aires, pel cel.

La primera audició de la "Passió" la va oferir l'any 1921 el Mestre Lluís Millet, fundador de l'Orfeó i pare de l'actual director. En els grans orgues, ja s'ha repetit aquests dies, s'hi trobava Albert Schweitzer, l'home que ha sacrificat la seva carrera, que ha renunciat al benestar i als goigs materials, als èxits i aplaudiments, per tal de tenir cura dels negres llebreros al Congo francès, a la missió sanitària de Lambarénée.

Entre els solistes d'aquella primera "Passió" del 1921, s'hi trobaven Eduard Toldrà, com a violinista, Gaspar Cassadó com a violoncel·lista, Andreu Fornells, Concepció Callao, Ricard Fusté, Emili Vendrell...

Han passat més de trenta cinc anys des d'aquelles memorables audicions. Afortunadament tots els solistes d'aleshores viuen, Eduard Toldrà va deixar les orquestres per encaminar la seva carrera vers la direcció. Avui, és el director de la nostra Orquestra Municipal i un inspirat compositor.

Gaspar Cassadó, el violoncel solista de la Passió, és un concertista de fama mundial. Les seves "tournées" el porten d'un punt a l'altre de la terra. Té casa a Barcelona i a Florència on resideix habitualment. Viu en un dels llocs més bonics de la ciutat del Dant; en una torre medieval plena de valuosos objectes, molt a prop del Ponte Vecchio, sota dels arcs del qual llisca suauement l'Arno.

Els altres solistes vocals de la "Passió" es dediquen a l'ensenyança del cant, tenint sempre presents aquells dies en què foren intèrprets destacats de l'obra més bella de la música. Demà passat, n'estem segurs, confosos enmig del públic, els solistes d'ahir applaudiran els d'avui.

Aquesta vegada l'important paper de l'Evangelista serà interpretat per Gaietà Renom. Ahir - l'any 1921 - el va cantar Emili Vendrell, el nostre Emili Vendrell. Va treballar mesos i mesos sota la direcció del Mestre Millet per tal de compenetrar-se amb la difícil partitura de l'Evangelista, la figura que en la immensa obra de Bach, explica amb punyent emoció, amb profunda tendresa, a vòltes amb llàgrimes, la Passió de Nostre Senyor Jesucrist.

En el seu llibre "El Mestre Millet i jo", Emili Vendrell explica el procés d'aquells lents i esforçats assaigs amb el fundador de l'Orfeó. Les paraules que aquell músic d'ànima seràfica li dirigia: "Això no es pot cantar més que comprénent el sentit sant de les paraules! I el sentit sagrat de l'Evangelí us l'heu de ficar aquí dins - em deia: el Mestre i amb el polze em donava uns cops al costat esquerre del pit, que encara em sembla que hi sento el seu tacte punxegut."

Vendrell va cantar amb la seva veu els grans recitatius de la "Passió", però també amb quelcòm més íntim i sublim: amb el cor. Així, ofegat de tendresa, sumit en el món inefable de la paraula de Déu, Vendrell, molt jove aleshores, comença la seva carrera musical i en acabar les audicions de la "Passió" era ja un artista famós entre nosaltres.

Demà passat en altres veus admirades es repetirà el miracle d'aquesta gran obra musical. Vendrell estarà confós entre els choristes, serà un més, però els nostres ulls el buscaran agraïts per tot allò que de musical ens ha donat al llarg de la seva carrera, per tot l'affecte i tendresa, que ara, fa prop de quaranta anys, va posar en cantar, amb la veu i l'ànima, la "Passió" de Joan Sebastià Bach.

ARTUR LLOPIS

ENTORN DE LA PASSIÓ

- Anècdotes -

En un entreacte del recital que ens oferí el tenor Ernst Haefliger, conversaven amigablement Sieglinde Wagner i el seu marit, el baix Kim Borg i el nostre Evangelista Gaietà Renom. Tot d'una, Kim Borg es tragué un magnífic cigar de la butxaca i el començà a fumar. Gaietà Renom donant-li uns copets a l'espatlla li digué: "Àmic, com es coneix que vós no sou tenor", i contestà ràpidament el Sr. Wolfgang "Però vós no sabeu que quan començà a fumar tenia veu de soprano".

Acabada l'última audició de la Passió segons Sant Mateu, ens reunirem a la Sala de Junes un bon nombre de cantaires i tots els solistes. El tenor Ernst Haefliger, visiblement emocionat, pronuncià el següent brindis: "A l'Orfeó Català, à son esprit, à son amour pour la musique. Vive la Catalogne !

Aquestes paraules de veritable estima envers les nostres coses foren correspostes per Gaietà Renom, que li donà cordialment les gràcies en nom de tots.

Sieglinde Wagner, la contralt austríaca que tanta simpatia despertà entre tots els cantaires, parla amb uns quants de nosaltres. Ha comprès la nostra manera d'ésser i estima ja tot el que és nostre. Espontàniament ens fa palès el seu desig de tenir el distintiu de l'Orfeó Català. M^a. Dolors Millet que en aquell moment conversava amb ella li donà el seu.

Aleshores, les Srtes. Joana Poblador i M^a. Dolors Roig oferiren també el seu a Erna Sporeenberg i Laila Storch.

Com a epíleg de les emocions que rebé el nostre Emili Vendrell, en ésser portat a la presència del públic per G. Renom i J. López Esparbé, el Mestre Lluís M^a. Millet li regalà la partitura amb la qual ell interpretà l'Evangelista i hi estampà la següent endreça: "A l'estimat Emili Vendrell, l'Evangelista model de la nostra "Passió segons Sant Mateu", del gran Bach, ofreno en nom de l'Orfeó Català la partitura amb la qual ell havia cantat idealment la seva part importantíssima.

Amb les més emocionades mercès pel sacrifici que per a la nostra Entitat acaba de fer, prenent part, com un cantaire més, en les audicions de 1958.

De tot cor

Lluís Mª Millet"

Barcelona, 5-3-58.

En acabar el recital que ens oferí magistralment Ernst Haefliger, Karl Grenacher, el seu acompanyant, parlava amb el bon amic de l'Orfeó Català, Sr. Esteve Piñol, i aquest darrer li preguntà:

- Quan marxeu ?
- Demà passat, li respongué el pianista suís.
- Quina llàstima que no sigueu aquí dijous. Tindríeu la sort d'oír un chor que veritablement és únic al món.
- És precisament el mateix que m'ha dit el Sr. Haefliger.

- - - - -

Des de Montserrat ens arribà una paternal benedicció: " Agraeixo vivíssimament invitació, unit espiritualment gran festa estimat Orfeó meravellosa interpretació, prego Mare de Déu beneeixi directius, mestres, cantaires, familiars, amics tots. Cordialment vostre. Abat de Montserrat.

- - - - -

Ens plau de remarcar, per ésser un fet de curiosa coincidència, que en els dies en què es donaren les audicions de la "Passió", vingueren al món:

23 de febrer, el nét del Mestre Tomàs i nebot del Mestre J.J. Llongueres.

27 de febrer, el quart fill del cantaire Josep Mª Garcia i Estragués.

2 de Març, el primer fill de Jordi Martínez i Tona Bru.

A tots ells, la nostra més cordial enhorabona !

M.S.

- - - - -

IN MEMORIAM

El dia 26 de febrer prop-passat, mentre estàvem abocats de ple a la preparació de les audicions de la "Passió", es compliren vint-i-cinc anys de la mort del Mestre Antoni Nicolau, tan estretament vinculat amb l'obra de l'Orfeó Català, i el nom del qual està també unit a l'efemeride de la inauguració del nostre Palau, ja que ell fou el director d'alguns dels concerts inaugurals celebrats.

JOVENÍVOLA no pot deixar passar silenciosament aquest aniversari, com tampoc l'oportunitat de retre el seu homenatge de reconeixença, d'afecte i d'admiració envers aquell gran músic nostre, que més treballà per a dignificar la música catalana amb les seves creacions corals.

Passat el moment àlgid d'aquelles memorables audicions, JOVENÍVOLA dedicarà unes pàgines a la memòria del gran Mestre. Avui, però, ens plau de reproduir les paraules que el Mestre Lluís Millet li dedicà en el número del mes de març de l'any 1933, de la "Revista Musical Catalana":

"Nicolau estigué en comunicació contínua amb l'obra de l'Orfeó Català des dels seus començaments. Des de llavors, s'identificà tant amb la nostra obra, la veié tant una representació genuïna de la música catalana, la sentí tant com un instrument singular per a l'ex-

pressió de l'esperit musical català, que ja no va escriure gairebé res més que música coral, que nosaltres els de l'Orfeó copsàvem com a cosa pròpia; perquè és ben veritat que, si bé podem assegurar que sense l'Orfeó Català el Mestre Nicolau no hauria creat els seus meravellosos chors, també és certíssim que sense aquestes obres excelses, que ell escriví per a nosaltres, a l'Orfeó mancaria el segell que més l'honora i que més el glorifica en sentit de cantor d'un art racial i perfecte."

A C T I V I T A T S

EL CINQUANTENARI DEL PALAU DE LA MÚSICA CATALANA I LES AUDICIONS DE LA PASSIÓ SEGONS ST. MATEU, DE J.S. BACH.

El cinquantenari de la inauguració del Palau de la Música Catalana, havia d'ésser celebrat amb solemnitat proporcionada a la seva importància. El Palau és com un símbol de la força d'expansió de l'Orfeó Català, que no és solament una entitat dedicada al conreu de la música coral, sinó que ha estat, en el transcurs de la seva llarga i gloriosa existència, causa directa o indirecta de múltiples i fecundes activitats artístiques.

En aquesta sala de concerts del Palau, ara rejuenida amb talent i discreció, per un arquitecte molt expert, l'Orfeó Català ha cantat les composicions dels grans mestres de la música amb la perfecció per tots reconeguda i admirada.

Directors d'orquestra eminents, concertistes de fama mundial, han passat per la sala de concerts del Palau i han obtingut èxits renovats amb llurs interpretacions. Grans compositors contemporanis han visitat el Palau: Straus, d'Indy, Fauré, Saint-Saëns, i han aplaudit amb la més gran admiració, les interpretacions modeliques de l'Orfeó Català.

La història de la música a Barcelona, durant cinquanta anys està vinculada amb l'Orfeó Català i el seu Palau. La solemnitat de la celebració del cinquantenari és, doncs, plenament justificada i no podia quedar reduïda a la reforma de la sala de concerts i altres dependències del Palau. El mestre Director va preparar durant un any l'execució de l'obra que havia d'ésser el punt culminant de les festes cinquantenàries; la Passió segons St. Mateu, de J.S. Bach. Un any de treball pacient que ha posat a prova la constància, abnegació i esperit de sacrifici de mestres i cantaires que han sofert també la passió, fins que l'altra, la de St. Mateu, de Bach, sortís amb la perfecció que el mestre exigia.

El treball, la constància, el sacrifici de molts mesos d'assaig havien de culminar en l'èxit de les audicions de la Passió. L'Orfeó Català, l'orquestra, solistes vocals i instrumentals formaven un conjunt admirable; del chor a l'orquestra, de l'orquestra als solistes, la música de Bach passava com una onada d'harmonia potent, incontenible en la seva profunda i excelsa expressivitat produint en el públic una impressió que difícilment oblidaran els qui varen assistir a les audicions de la Passió segons St. Mateu.

En acabar l'última audició l'entusiasme del públic es manifestà en aplaudiments interminables, homenatge d'admiració i de simpatia a l'Orfeó Català, al seu Director el mestre Lluís Mañé Millet, als admirables solistes vocals i instrumentals vinguts de l'estranger per a col·laborar d'una manera tan perfecta en la interpretació

de la gran obra de Bach. Els solistes de l'Orfeó, Renom, López Esparbé, Srtz. Laura Núñez, foren també molt aplaudits, i el tenor Emili Vendrell - cantaire com en altre temps, de l'Orfeó Català - va rebre també l'homenatge del públic que encara recorda la seva magnífica actuació de l'any 1921 sota la direcció del mestre Lluís Millet, com Evangelista de la Passió segons St. Mateu de J.S. Bach.

F. RIBA I MARTÍ

ACTE ÍNTIM. Per tal que els solistes estrangers que prengueren part en les audicions de la Passió segons Sant Mateu, de Joan Sebastià Bach, poguessin comprendre, més encara, el que és l'Orfeó Català, el dia 1 de març, a la nit, els fou oferta una sessió íntima que tingué lloc a la sala d'assaigs. Els acompanyaven el nostre president Sr. Fèlix Millet, i altres membres de la Junta Directiva.

Interpretàrem sota la direcció del Mestre: "El cant de la Senyera", de Lluís Millet; "Cançó de Nadal" i "Tunc que tan tunc", de Pérez Moya; "L'hereu Riera", de Cumellas Ribó; "El desembre congelat", de Romeu; "La sardana de les Monges", de Morera; "Pregària a la Verge del Remei", de Lluís Millet; "Ave Verum", de Saint-Saëns i el "Credo de la Missa del Papa Marcel", de Palestrina.

Totes aquestes composicions foren escoltades amb veritable plaer i molt aplaudides.

També teníem entre nosaltres la simpàtica figura de Mr. Gustave Bret, gran admirador i amic entusiasta de l'Orfeó Català, que vingué expressament des de Fréjus per poder oir les audicions de la Passió segons Sant Mateu. Acabades les interpretacions, s'aixecà i ens donà cordialment les gràcies; el Cònsul holandès que també hi era, ho féu en nom d'Erna Spoorenberg.

Després, fórem obsequiats tots amb un refrigeri.

En recordança de la seva col.laboració amb nosaltres estamparen uns mots a l'àlbum de l'Orfeó, que ara tenim el goig de reproduir:

"Amb tota la meva admiració per l'Orfeó Català, i la meva més viva simpatia al seu Director, Lluís Mª Millet."

Etienne Baudo

"Al mestre Lluís M^a. Millet.

Ha estat per a mi una gran joia de prendre part en aquestes magnífiques audicions, amb motiu del cinquantè aniversari del Palau. Amb els millors desitjos i per molts anys !"

Laila Storch

"Al grandios chor, amb el meu millor agraïment.
Fins una altra vegada."

Sieglinde Wagner

"Al mestre Lluís M^a. Millet i a l'Orfeó Català, amb tota la meva admiració."

Ernst Haefliger

"Per a l'Orfeó Català, un chor amb cor, i amb un sentiment que va directament al meu cor, remerciant-lo cordialment per ara i per la posteritat."

Kim Borg

"Amb molt gust he col·laborat en l'obra "Passió segons Sant Mateu", dirigida per l'eminent mestre Millet, la qual cosa m'ha restat inoblidable."

Erna Spoorenberg

També el gran músic, pianista i crític musical madrileny, que vingué expressament de Madrid per tal d'escoltar la darrera audició de la "Passió", va estampar en el nostre àlbum la següent dedicatòria:

"Estoy anonadado por la emoción ante esta audición de la "Passió segons Sant Mateu", verdadera cumbre interpretativa de este glorioso Orfeó Català, orgullo de la música europea, acontecimiento conmemorativo que marca un hito de esos que tan pocas veces se dan en el curso de un siglo.

Con la admiración sincerísima y el cariño hacia esta admirable agrupación y su director el maestro Millet."

Javier Alfonso.

SECCIÓ FILOLÒGICA

Barbarismes

- Què tal, Griselda ? Ja has assistit a les audicions de la "Passió segons Sant Mateu", de Bach, pel nostre Orfeó ?
- Ja ho crec que hi he assistit ! Encara em recreo cantant alguns fragments d'aquells commovedors corals i àries que m'han quedat a la memòria.
- Saps explicar-te bé, però se t'ha escapat un "recreo" que em deixa d'una peça ! Cal que el substitueixis per encara frueixo, o em delecto, sento plaer, gaudi, goig, m'emociono, em complac, etcètera. Ja veus si és fàcil d'evitar aquell barbarisme.
- No digui a ningú que m'he equivocat. Ja no hi tornaré.
- I vós, Miquel, esteu molt callat, ¿ Que no hi vàreu anar a sentir-la, la "Passió" ?

- Sí, senyor, sí. I em va causar un gran efecte. Com que és una música tan elevada i que fa enlairar tan amunt l'esperit, la vaig escoltar des de dalt de tot de la sala del Palau, a l'últim rengle de la general. Li asseguro que es sentia meravellosament i, de passada, la localitat, sap ?...
- Ja us entenc; estava a la vostra alçada econòmica.
- Exacte. Ara sí que li puc dir allò de "al buen entendedor..."
- I, per què no dieu "al bon entenedor...?"
- Veurà, com que aquestes coses acostumen a dir-se en castellà !
- Doncs, en molts casos no deixen d'ésser castellanismes innecessaris.

Certament, és un vici, una negligència o una comoditat el fet de sostenir una conversa en català i, tot d'una, intercalar-hi una cita, una frase famosa o una dita popular en castellà, com mostren els següents exemples, molt freqüents:

"Ja ho diu la Bíblia, "creced y multiplicaos."
"Jesucrist va dir, "amaos los unos a los otros como hermanos."

O bé:

"Napoleó, a Egipte, digué als seus soldats: "Desde lo alto de estas pirámides cuarenta siglos os contemplan."

i així per l'estil.

En els precedents exemples, el castellanisme es produïx perquè les frases intercalades, originàriament no són castellanes, sinó que el qui les diu, així les ha apreses i les repeteix igual, sense pensar que la cosa correcta fora dir-les en l'idioma original o traduïdes ja en la mateixa llengua en què parla.

Altra cosa diferent és, però, quan es tracta d'esmentar textos pròpiament castellans, o d'autors en aquesta llengua, o d'altres en general. Aleshores, és correcte de respectar-los, sobretot quan són expressions tan conegudes i clàssiques, com:

"En Maura demanava, "luz y taquígrafos."
"Fray Luis de León reprengué les seves classes amb la cèlebre frase: "Decíamos ayer..."
"El Cardenal Cisneros contestà: "Esos son mis poderes."

O bé: "Tu vés rient ara; ja saps què diuen els francesos: "Rira bien qui rira le dernier."
"No cal que anem tan de pressa, "piano piano si va lontano."

etcètera.

En el que fa referència als proverbis, aforismes, màximes o dites populars, també és un costum de molts citar-ne només de castellans ("Quien mal anda...", "A río revuelto...", etc.), menys quan es veuen atrapats i per no trobar els equivalents, diuen: "Tal faràs, tal trobaràs", "Qui dies passa, anys empeny", etc.

El que cal, doncs, és pensar que cada poble, sortosament, posseeix la seva riquesa en sentències i dites i esforçar-se per veure si en el nostre en troba de tan escaients com puguin tenir-ne els altres.

Amb tot, pertocant aquesta qüestió tan important, fóra d'una gran utilitat que es publicués un Diccionari o recull d'aforismes amb les equivalències castellanes-catalanes.

- Ja ens n'ha dites de coses avui, ja, senyor professor !

- Doncs, acabaré la lliçó amb les següents locucions adverbials i frases corrents, traduïdes:

"A boca de jarro"
"A la tun tun"
"A tontas y a locas"
"Armar follón"

"A destajo"
"Cadera de rejilla"
"De pacotilla"
"En serio"

"Fer el pavoro"

"M'importa un pito, un bledo" - Tant se me'n dona.

"Posar pegues"

"De quita y pon"

"Tenir tragaderes"

"Treure de quici"

De cop i volta, a boca de canó.

A la babalà.

Sense solta ni volta.

Moure enrenou, fer gresca, fer mullader, fer xibarri.

A preu fet.

Cadera reixada.

De fira.

De debò, seriosament.

Fer el fatxenda.

Tant se me'n dona.

Fer la guitza.

Llevadís, de posa i treu.

Tenir la mànega ampla.

Treure de polleguera.

P.

NOTICIARI

JOVENIVOLA agraeix efusivament la felicitació que ens feren molts lectors i amics, pel bell exemplar dedicat a la commemoració del cinquante aniversari del Palau de la Música Catalana. La fe i l'entusiasme hi foren posats sense reserves i, avui, en constatar la plena satisfacció amb què fou rebut, en sentim un veritable goig.

L'"Orquestra de Càmera Lluís Millet", que tan magnífica impressió ens causà en el seu concert de presentació dedicat a JOVENIVOLA, és constantment sol·licitada per actuar en diverses localitats de la nostra terra. Així, en poc temps, ha realitzat audicions a Gelida, L'Arboç, El Vendrell, La Selva del Camp, Sabadell, Reus i Riudoms.

Ha assolit, a tot arreu, un gran èxit, com molt bé ho hem pogut veure en les favorables i elogioses crítiques que s'han publicat en la premsa. Avant, doncs, amics de l'"Orquestra de Càmera Lluís Millet" ! El camí és obert i els horitzons són amples.

El dia 23 d'aquest mes, tingué efecte l'actuació del nostre caríssim amic Lluís Millet i Loras davant l'"Orquestra de Càmera Solistes de Barcelona". En el pròxim número parlarem d'aquest concert. Ara, sols ens cal felicitar Lluís Millet i Loras pel fet clarament demostratiu d'haver estat elegit per ocupar la direcció, en aquest concert de tan rellevant importància.

La polifacètica personalitat d'Emili Vendrell ha fet sonar novament el seu nom il·lustre en el món literari, en presentar-se, ara, com a comediògraf. El dia 26 de febrer, fou estrenada, a ràdio Barcelona, pels actors d'aquesta Emissora, la seva comèdia "El destí juga amb nosaltres". Felicitem l'amic cantaire per l'èxit obtingut, del qual en fou prova ben palesa el gran nombre de felicitacions que rebé de molts seguidors de Ràdio Teatre, així com de tants i tants amics que l'estimen i admiren la seva constant aportació a tot allò que representa l'art i la bellesa.

A punt d'aparèixer el present número, ens arriba la dolorosa nova de la mort, ocorreguda el passat dia 24, del M.I. Canonge de la Seu de Barcelona, Rvnt. Dr. Carles Cardó i Sanjoan (a.C.s.).

La destacadíssima personalitat de l'il·lustre sacerdot i eminent filòsof i escriptor nostre, gran amic de l'Orfeó Català, no permet la dedicació d'una nota feta a corre-cuita.

Per això, JOVENÍVOLA, expressa avui el seu sentit condol per la irreparable pèrdua que plora la nostra terra i, si Déu vol, li dedicarà el record que es mereix, en el pròxim número.

